

УДК 327.8

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4\(22\)-1156-1165](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4(22)-1156-1165)

Дужа Ірина Анатоліївна кандидат політичних наук, Білоцерківський національний аграрний університет, соціально-гуманітарний факультет, кафедра філософських та політичних наук, бульвар 50 річчя Перемоги, 96, м. Біла Церква, 09100, orcid.org/0000-0002-5565-5720

Мельник Людмила Миколаївна кандидат політичних наук, доцент, завідувач кафедри, Білоцерківський національний аграрний університет, соціально-гуманітарний факультет, кафедра філософських та політичних наук, бульвар 50 річчя Перемоги, 96, м. Біла Церква, 09100, orcid.org/0000-0002-1299-5610

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ КУРС АДМІНІСТРАЦІЇ ДЖО БАЙДЕНА НА СПІВРОБІТНИЦТВО З ІНДОНЕЗІЄЮ

Анотація. Двосторонні відносини між Сполученими Штатами та Індонезією набувають вагомого значення виходячи зі зростаючого стратегічного та економічного потенціалу Індонезії. Країна лідирує в АСЕАН, головує у Великій двадцятці, її вплив зростає в Індо-Тихоокеанському регіоні та за його межами створюючи можливості для зміцнення американо-індонезійського співробітництва в рамках Стратегічного партнерства США та Індонезії. Відбувається співпраця з Індонезією для протистояння глобальним викликам, посиленню економічної взаємодії та зв'язків між людьми, зміцнювати безпеку та сприяти демократії та повазі до людини прав.

Уряд Індонезії протистоїть глобальним викликам таким, як зміна клімату та пандемій, екологічним злочинам, вдосконалює управління ресурсами. Завдяки посиленій співпраці між урядами і громадянським суспільством досягається забезпечення безпеки американських громадян в Індонезії, особливо в умовах стихійних лих.

Побудова партнерства на всіх рівнях має вирішальне значення для зміцнення взаєморозуміння та довіри. Америка та Індонезія розширено співпрацюють в галузі науки і технологій, щоб надати більше можливостей для розширення двосторонніх і рецензованих досліджень, а також заохочувати використання науки в процесі прийняття рішень. Американський уряд сприяє законним подорожам між Сполученими Штатами та Індонезією для поглиблення зв'язків між людьми та між країнами, освітнім і культурним обмінам, щоб збільшити кількість людей, які мають безпосередній досвід

роботи зі Сполученими Штатами для протистояння марним наративам та мотивів політики і суспільства США. Це сприятиме подальшому розвитку спільних цінностей і підходів, посилюючи привабливість Сполучених Штатів як партнера для майбутнього бізнесу та уряду Індонезії.

Ключові слова: США, Індонезія, економічне співробітництво, політика, оборона, подолання бідності, корупція

Duzha Iryna Anatoliivna Phd (Political Science), Associate Professor, Bila Tserkva National Agrarian University, Faculty of Social and Humanities, Department of Philosophical and Political Sciences, 50th Anniversary of Victory Boulevard, 96, Bila Tserkva, 09100, <https://orcid.org/0000-0002-5565-5720>

Melnyk Lyudmyla Mykolaivna Phd (Political Science), Associate Professor, Head of the Department, Bila Tserkva National Agrarian University, Faculty of Social and Humanities, Department of Philosophical and Political Sciences, 50th Anniversary of Victory Boulevard, 96, Bila Tserkva, 09100, <https://orcid.org/0000-0002-1299-5610>

FOREIGN POLICY COURSE OF THE JOE BIDEN ADMINISTRATION ON COOPERATION WITH INDONESIA

Abstract. Bilateral relations between the United States and Indonesia are gaining importance based on Indonesia's growing strategic and economic potential. The country is a leader in ASEAN, chaired the G20, and its influence is growing in the Indo-Pacific region and beyond, creating opportunities for strengthening US-Indonesian cooperation within the framework of the US-Indonesia Strategic Partnership. There is cooperation with Indonesia to confront global challenges, strengthen economic interaction and people-to-people ties, strengthen security and promote democracy and respect for human rights.

The Indonesian government faces global challenges such as climate change and pandemics, environmental crimes, and improves resource management. Increased cooperation between governments and civil society is helping to ensure the safety of American citizens in Indonesia, especially during natural disasters.

Building partnerships at all levels is critical to building mutual understanding and trust. America and Indonesia are expanding their cooperation in science and technology to provide more opportunities to expand bilateral and peer-reviewed research, and to encourage the use of science in decision-making. The U.S. government promotes legal travel between the United States and Indonesia to deepen people-to-people and country-to-people ties, educational, and cultural exchanges to increase the number of people who have direct experience working with the United

States to counter the unhelpful narratives and motivations of U.S. politics and society. This will further the development of shared values and approaches, enhancing the attractiveness of the United States as a partner for the future business and government of Indonesia.

Keywords: USA, Indonesia, economic cooperation, politics, defense, poverty alleviation, corruption

Постановка проблеми. Індонезія є однією з найбільш значущих країн у Південно-Східній Азії. Варто підкреслити, що Індонезія є членом Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН), яка є однією з найбільших регіональних організацій у світі. Це дозволяє країні бути геополітичним центром та сприяти спільному розвитку з іншими країнами регіону. Для Америки Індонезія важлива з геостратегічної точки зору, оскільки ця країна є однією з найбільших індо-тихоокеанських держав та знаходиться в економічно важливому регіоні. Також, Індонезія має великий ринок для американських товарів і послуг, що робить її важливим партнером для економічного співробітництва. У останні роки Америка й Індонезія працювали над зміцненням дипломатичних зв'язків, зокрема у сферах торгівлі, боротьби з тероризмом і регіональної безпеки. США також підтримують зусилля Індонезії у просуванні демократії, прав людини та економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті даної проблеми заслуговують на увагу дослідження І. Підберезних, Н. Городня, А. Гревцова, А. Мерфі та інших. Проте окреслена проблематика останніх років співпраці країн не знайшла повного висвітлення.

Метою статті є дослідження зовнішньополітичних інтересів США щодо Індонезії та з'ясування основних цілей та пріоритетів стратегії адміністрації Джо Байдена стосовно Індонезії.

Виклад основного матеріалу. Індонезія є важливою країною для експорту та інвестицій із США, але економічні відносини між країнами залишаються все ж недостатньо розвинені, враховуючи потужну економіку та населення Індонезії. Американсько-індонезійська співпраця сприяє сталому економічному зростанню, інноваціям, покращенню доступу до ринків для компаній США та збільшенню двосторонньої торгівлі для створення стійкої та процвітаючої економіки. Індонезія бере на себе конструктивну роль у міжнародних економічних форумах відповідно до її зростаючої економічної важливості, котра стає каталізатором необхідних реформ на підтримку найкращих світових практик. Збільшення економічної взаємодії між двома урядами відбувається з урахуванням використання передового міжнародного досвіду і політики, котра сприяє сталому економічному зростанню, інноваціям і покращенню доступу до ринку для бізнесу США. Індонезія надає ширший

доступ на ринок для товарів і послуг США, зменшуючи бар'єри в торгівлі та відкриваючи більше секторів своєї економіки для іноземних інвестицій, щоб створити стійку та процвітаючу економіку. Збільшення економічної взаємодії між двома урядами відбувається з урахуванням використання передового міжнародного досвіду і політики, котра сприяє сталому економічному зростанню, інноваціям і покращенню доступу до ринку для бізнесу США.

Економічне зростання у Індонезії призвело до скорочення рівня бідності в останні десятиліття з 24% у 1999 році до 11,4% на початку 2013 року. Проте темпи скорочення бідності сповільнюються. У 2012 і 2013 роках рівень бідності скорочувався лише на 0,5 відсоткових пункти щороку – це найменше зниження за останнє десятиліття [4]. Однак, висока щільність населення у небезпечних районах у поєднанні з сильною залежністю від бази природних ресурсів країни роблять Індонезію вразливою до мінливості зміни клімату. Ці наслідки зміни клімату відчуватимуться в багатьох секторах і регіонах, оскільки наслідки зміни клімату можуть коштувати між ними 2,5–7 відсотків ВВП країни, причому основний тягар лягає на найбідніші верстви населення.

Економічне зростання та перехід Індонезії до країни з доходом вище середнього, а також її довгострокове бачення стати країною з високим доходом залежать від: сталого використання природних ресурсів; покращений доступ до безпечної питної води та санітарних послуг із основними правилами гігієни; посилення стійкості до наслідків частих стихійних лих; і перехід до більш передового та сталого енергетичного сектору зі значно меншою залежністю від вугілля. Природні ресурси Індонезії сприяли економічному зростанню, що призвело до масштабних змін у землекористуванні, вирубки лісів, викидів вуглецю та нестійких методів рибальства, які загрожують сталому зростанню. Уряд Індонезії оголосив про плани боротьби з цими загрозами. До прикладу, використання енергії визнано другим за величиною джерелом викидів після зміни землекористування та перетворення торф'яних угідь (LUCP). Очікується, що пік викидів парникових газів в енергетичному секторі досягне 2030 року. Щоб вирішити проблему скорочення викидів і задовольнити зростаючий попит на енергію для підтримки економічного зростання, уряд Індонезії (GOI) Голова з Індонезійської асоціації лісових концесіонерів (APNI) уряд Індонезії видав ряд постанов, ставлячи за мету збільшити частку нової та відновлюваної енергії в енергетичному балансі країни з 5 відсотків у 2014 році до 23 відсотків у 2025 році. У 2021 році GOI додатково оголосило про плани прискорити енергетичний перехід, щоб досягти нульового чистого викиду до 2060 року [1].

У відповідь на ці виклики Post зосередить свої зусилля на управлінні природними ресурсами (NRM); біржові ринки вуглецю; стійкість міського

середовища; покращення енергетичних послуг; і збільшення інвестицій у чисту енергію. Post прагне залучити ресурси та рішення державного та приватного секторів для вирішення проблем, пов'язаних зі зміною клімату, шляхом скорочення викидів на суші шляхом ефективного управління лісами та відновлення екосистем з високою цінністю вуглецю Ця ціль посилює Тимчасові стратегічні рекомендації з національної безпеки для Сполучених Штатів щодо приєднання до міжнародної спільноти для подолання кліматичної кризи та інших спільних проблем. Це допоможе партнерам по всьому світу пом'якшити наслідки зміни клімату та адаптуватися до них, а також підвищити амбіції всіх країн. Зусилля, спрямовані на підтримку енергетичного переходу Індонезії, безпосередньо сприяють досягненню Індо-Тихоокеанської стратегії, оскільки міжвідомча ініціатива Азії сприяє розвитку та зростанню за допомогою енергетики, яка забезпечує основу для підвищення безпеки та стійкості шляхом трансформації енергетичного сектору. Зусилля щодо підтримки сталого економічного зростання, захисту біорізноманіття та запобігання транснаціональним екологічним злочинам також безпосередньо сприяють досягненню Індійсько-тихоокеанської стратегії.

Індонезія посилює дотримання найкращих міжнародних практик охорони здоров'я та прискорює свою здатність запобігати, виявляти та реагувати на нові загрози. Вона також використовує найкращі міжнародні практики та політику, яка сприяє сталому економічному зростанню, інноваціям, покращенню доступу до ринку для бізнесу США та збільшенню двосторонньої торгівлі.

Розширення економічної взаємодії з Індонезією зміцнює двостороннє стратегічне партнерство, започатковане в 2015 році, і сприяє створенню робочих місць та економічному зростанню в обох країнах, а також потенційно посилює вплив зростання торгівлі на навколишнє середовище. У 2020 році Індонезія була 33-м за величиною експортним ринком Сполучених Штатів, а двостороння торгівля досягла 30 мільярдів доларів. У 2021 році Сполучені Штати були другим за величиною експортним ринком Індонезії. Отже, Індонезія надає широкий доступ на ринок для товарів і послуг США шляхом зменшення бар'єрів у торгівлі та відкриття більшої кількості секторів своєї економіки для іноземних інвестицій для створення стійкої та процвітаючої економіки.

Не зважаючи на те, що Сполучені Штати є одним із найбільших торговельних інвесторів Індонезії економічні відносини між країнами залишаються значно нижчими свого потенціалу, враховуючи потужність економіки та населення Індонезії.

Неефективні процедури ліцензування імпорту та вимоги до дозволів, маркування продукції, перевірки перед транспортуванням, вимоги до

місцевого вмісту та внутрішнього виробництва, вимоги місцевої сертифікації, тарифи та кількісні обмеження імпорту перешкоджають експорту США та обмежують міжнародні інвестиції в критичну інфраструктуру шляхом підвищення витрат і зниження якості обладнання та матеріалів, доступних для закупівлі. Крім того, уряд Індонезії вжив заходів, які перешкоджають імпорту, оскільки він переслідує мета промислового та сільськогосподарського самозабезпечення. Незважаючи на визнання головним пріоритетом для обох країн, інвестиції в енергетичний сектор також залишаються на місці.

Для забезпечення безпеки Індонезії важлива роль покладається на армію. У безпековому векторі Індонезія робить внесок у регіональний і міжнародний мир і безпеку через сучасні, професійні та підзвітні оборонні та правоохоронні органи та залучену підтримку громади.

Так, США є найбільшим партнером Індонезії з питань безпеки. Країни спільно проводять військові навчання. У 2015 році міністр оборони США та міністр оборони Індонезії оприлюднили «Спільну заяву про всебічне оборонне співробітництво», у якому визначено шість сфер для розвитку співпраці: морське співробітництво; оборонні закупівлі та спільні дослідження і розробки; професіоналізація; співробітництво з питань миротворчих операцій та навчання; гуманітарна допомога та реагування на катастрофи; та протидії транснаціональним загрозам [5].

Індонезійський оборонний істеблїшмент слїдує цивїльному керївництву та розвиває зовнїшнї обороннї можливостї для ефективної взаємодїї мїж службами, цивїльними агенцїями, а також їз Сполученими Штатами та їншими рїґїональними партнерами. Проте, неефективна оборонна позицїя Індонезїї, процеси управлїння, готовнїсть ї спїльнї можливостї часто перешкоджають країнї бїльш ефективно спївпрацювати зї США. Проте, вищезгадана спїльна заява про оборонне спївробітництво вїд 2015 року, спрямоване на поступове усунення цих недолїкїв, покращуючи взаємну довїру та розумїння в країнї, яка в осяжньому майбутньому не буде союзником Сполучених Штатїв.

У випадку недосягнення цїєї мети вїдбудеться застїй на рївнї модернїзацїї та професїоналїзацїї їндонезїйської оборони, що матиме прямий вплив на їнтерес США до рїґїональної стабїльностї та вїльного та вїдкритого Індо-Тихоокеанського рїґїону.

Старшїй юрист Пївденно-Схїдної Азїї Азїйської програми Л. Майерс, аналїзуючи вибори в Індонезїї та їх наслїдки для зовнїшньої полїтики США щодо оборони, зазначає: «Позитивним моментом є посилення спївпрацї у сферї безпеки ... Наприкїнцї 2023 року майбутнїй президент Прабово пїдписав угоду про спївпрацю в галузї оборони з мїністром оборони США Ллойдом Остїном, американські бомбардувальники B-52H розгорнули в Індонезїї, Джакарта пїдписала угоду про закупївлю винищувачїв F-15,

а співробітництво у сфері морської безпеки продовжує поглиблюватися. Враховуючи явний інтерес Прабово до питань безпеки та існуючі відносини з оборонною спільнотою США, це має бути чітким і високопоставленим пріоритетом для взаємодії» [2].

Цивільні правоохоронні органи Індонезії також потребують постійної співпраці та допомоги з боку міжнародних партнерів для ефективної боротьби з тероризмом в Індонезії та можливої регіоналізації терористичних груп у Південно-Східній Азії. Відсутність комплексного та систематичного обміну інформацією між відомствами, відповідальними за безпеку кордону, є вразливим фактором, оскільки іноземні бойовики-терористи повертаються з Іраку, Сирії та Філіппін із навичками, ноу-хау, мережами, зброєю та доступом до фінансування для спроб нових терористичних дій. напади в Індонезії. Уряд Індонезії та громадянське суспільство повинні вживати заходів для запобігання поширенню насильницького екстремізму, зокрема шляхом ефективного управління ув'язненими терористами та реабілітації та реінтеграції колишніх засуджених терористів, припинення зусиль вербування та відмови потенційних членів через профілактичні ініціативи, які підтримують традиційні Індонезійські цінності толерантності, прийняття та різноманітності. Присутність екстремістських угруповань в Інтернеті вимагає посиленого навчання цифровій грамотності, починаючи з молодшої школи рівень і програми для посилення голосів традиційних, поміркованих індонезійських релігійних лідерів, зокрема шляхом підвищення їхніх навчочк взаємодії з цифровими засобами. Погана співпраця між правоохоронними органами та організаціями громадянського суспільства продовжує перешкоджати діяльності з профілактики, дерадикалізації та реінтеграції. Нарешті, цільове програмування допоможе розвинути аналітичні та слідчі можливості поліції, прокурорів і суддів для виявлення, зриву та забезпечення виконання законів проти терористів і насильницьких екстремістів.

Отже існує загроза соціальних розколів із зростанням цивільних конфліктів і заворушень через нестабільність, спричинену тероризмом і насильницьким екстремізмом. Крім того, неефективна боротьба із загрозою тероризму та насильницького екстремізму залишає можливості порушень прав людини та згубного впливу на двосторонні відносини, у випадку повернення США санкцій. Враховуючи той факт, що індонезійський підхід правоохоронних органів щодо боротьби з тероризмом досяг значного успіху, але потребує постійної співпраці та допомоги з боку міжнародних партнерів і громадянського суспільства. США в цьому аспекті сприяють комунікації та обміну інформацією між агентствами та регіональними партнерами, відповідальними за безпеку кордонів, для боротьби з тероризмом в Індонезії та можливої регіоналізації терористичних груп у Південно-Східній Азії, а

також для посилення безпеки кордонів Америки. Це досягається за рахунок співпраці з урядом Індонезії та громадянським суспільством у запобіганні та поширенню антидемократичної нетерпимості та насильницького екстремізму за допомогою профілактичних ініціатив, які підтримують традиційні індонезійські цінності толерантності, прийняття та різноманітності. Крім того країни співпрацюють над поглибленням робочих відносини з сектором кримінального правосуддя, включаючи громадянське суспільство, для протидії внутрішньої та транснаціональної злочинності, а також для виявлення та боротьби з корупцією та корупційними діями.

Роки стабільної комунікації між урядами збільшило рівень американо-індонезійської взаємодії з урядом і правоохоронними органами задля допомоги Індонезії продовжувати стремління до більшої фінансової прозорості та верховенства права, що є важливим для інтересів США в регіоні. Індонезія продовжує зміцнювати свої демократичні інститути, але також спостерігається відкат у широкому спектрі питань, включаючи погіршення захисту вразливих груп населення і звуження громадянського простору.

Завдяки своїм пористим кордонам, слабким правоохоронним органам і повсюдній корупції Індонезія намагається виявити та припинити транснаціональну злочинність, не в останню чергу морську торгівлю людьми, контрабанду людей, наркотиків, охоронювану дику природу, незаконно вирубану деревину та іншу контрабанду. Незважаючи на те, що за останні роки було досягнуто значних успіхів у професіоналізації інституцій сектору кримінального правосуддя Індонезії, залишаються серйозні проблеми, включаючи потребу в посиленні міжвідомчої співпраці.

Оскільки верховенство права є основоположним елементом демократії, ця мета посилює Тимчасові стратегічні вказівки національної безпеки для Сполучених Штатів щодо «об'єднання з односторонцями та партнерами для відновлення демократії в усьому світі».

Отже, неефективна боротьба з транснаціональною загрозою може підживити корупцію, підірвати верховенство права та негативно вплинути на демократичні інститути Індонезії.

Незважаючи на те, що Індонезія досягла певного прогресу в боротьбі з корупцією після падіння Сухарто, корупція залишається ендемічною і представляє одну з найбільш серйозних проблем для верховенства права та консолідації демократичних досягнень в Індонезії, особливо після ухвалення законодавства, яке послабило Комісію з викорінення корупції. (КРК) у 2019 р. Підвищення рівня нашої взаємодії, зокрема з іншими частинами уряду та правоохоронними органами, які взяли на себе обов'язки по боротьбі з корупцією за відсутності КРК, щоб допомогти Індонезії продовжувати

прагнення до більшої прозорості та верховенства права має важливе значення для інтересів США в регіоні.

Ця мета американської місії безпосередньо пов'язана з Меморандумом про стратегію національної безпеки, оприлюднена 3 червня 2021 року, котра вказує на те, що «корупція підриває суспільну довіру; гальмує ефективне управління; спотворює ринки та справедливий доступ до послуг; підриває зусилля щодо розвитку; сприяє національній крихкості, екстремізму та міграції; і надає авторитарним лідерам засіб для підриву демократій у всьому світі. Коли лідери крадуть у громадян своїх націй або олігархи зневажають верховенство права, економічне зростання сповільнюється, нерівність зростає, а довіра до уряду падає. як основний пріоритет національної безпеки Сполучених Штатів» [5]. Більше того, боротьба з корупцією була однією з основних цілей Саміту за демократію у грудні 2021 року, на якому Індонезія була активним учасником.

Індонезія досягла похвальних успіхів після переходу до демократії в 1998 році. «У 1998 р. розпочався новий період державницьких реформ і зміни керівної влади. Після смерті Сукарно до влади в 1998 р. прийшов В. І. Хабібі, у 1999 р. – Абдурахман Вахід. Із 2001–2004 рр. державними справами керувала донька колишнього президента Сукарно Мегаваті Сукарнопуті, а з 2004 р. і до сьогодні – Сусіло Бамбанг Юджойно. Із розвитком демократії в Індонезії відбувалися законодавчі процеси, що надало великих повноважень у регіональному управлінні» [3].

Проте, за останні кілька років також спостерігався відкат у спектрі питань, включаючи погіршення захисту вразливих груп і звуження громадянського простору. Активісти громадянського суспільства стикаються із залякуванням, несправедливим судовим переслідуванням і переслідуванням з боку державних органів. Крім того, консервативні елементи індонезійського суспільства продовжують наполягати на маргіналізації релігійних меншин. У той же час Індонезія була світовим демократичним лідером у відстоюванні толерантності та інклюзивності уряду як в Афганістані, так і в Бірмі. Допомога США в посиленні та підтримці голосів за більшу толерантність і плюралізм має вирішальне значення для підтримки продуктивного партнерства з Індонезією.

У заяві Державного департаменту з нагоди Дня прав людини 2021 року підкреслюється, що права людини будуть у центрі зовнішньої політики США. Залучення наших індонезійських партнерів до питань прав є невід'ємною частиною тісних відносин між нашими двома країнами. Крім того, мета проміжної Стратегії національної безпеки щодо підтримки вільного, відкритого та процвітаючого Індо-Тихоокеанського регіону включає дотримання демократичних цінностей і прав людини в регіоні.

Висновки. Отже, Індонезія важлива для Сполучених Штатів, оскільки має чисельне населення. Країна багата на ресурси та і має зростаючу економіку.

Тому адміністрація Джо Байдена активно співпрацює з Індонезією у багатьох сферах, зокрема в галузі безпеки, торгівлі та здоров'я. Дж. Байден виступає за підтримку демократії та прав людини в Індонезії, а також розширення економічного співробітництва. США підтримує Індонезію в боротьбі з кліматичними змінами та впровадженні енергоефективних технологій. Такі області співпраці допомагають обом країнам забезпечити взаємні переваги і підтримати стійке партнерство.

Література:

1. Government Republic of Indonesia Regulation No. 79/2014 of 2014 Concerning the National Energy Policy. URL. <https://policy.asiapacificenergy.org/node/3016>
2. Myers L. Indonesia's 2024 Election and Its Implications for US Foreign Policy. URL. <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/indonesias-2024-election-and-its-implications-us-foreign-policy>
3. Підберезних І. Індонезія: шлях до прогресивного розвитку та демократії. URL. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/6543/1/Pidbereznyh.pdf>
4. The world bank. URL. <https://www.worldbank.org/en/country/indonesia/brief/reducing-extreme-poverty-in-indonesia>
5. The White House. URL. <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/10/26/joint-statement-united-states-america-and-republic-indonesia>
6. U.S. Department of State. URL. <https://www.state.gov/countries-areas/indonesia/>

References:

1. Postanova uryadu Respubliki Indoneziya № 79/2014 vid 2014 roku shchodo natsional'noyi enerhetychnoyi polityky [Government Republic of Indonesia Regulation No. 79/2014 of 2014 Concerning the National Energy Policy] URL. <https://policy.asiapacificenergy.org/node/3016> [in USA].
2. Mayers L. Vybory 2024 roku v Indoneziyi ta yikhni naslidky dlya zovnishn'oyi polityky SSHA [Indonesia's 2024 Election and Its Implications for US Foreign Policy]. URL. <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/indonesias-2024-election-and-its-implications-us-foreign-policy>
3. Pidbereznykh I. Indoneziya: shlyakh do prohresyvnoho rozvytku ta demokratiyi [Indonesia: the path to progressive development and democracy]. URL. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/6543/1/Pidbereznyh.pdf>
4. Svitovyy bank [The world bank]. URL. <https://www.worldbank.org/en/country/indonesia/brief/reducing-extreme-poverty-in-indonesia>
5. Bilyy dim [The White House]. URL. <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/10/26/joint-statement-united-states-america-and-republic-indonesia>
6. Derzhavnyy departament SSHA [U.S. Department of State]. URL. <https://www.state.gov/countries-areas/indonesia/>